

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatok vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadóhivatal igazgatója: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr Nyilttér soronként 50 kr. Többesrői hirdetéseknek engedmény

A vármegye dicsérete.

(?) . . . Tempora mutantur és a viszonyokkal együtt változnak az emberek is. Eklatáns példa erre Fejérmegye, melynek hivatalos közigazgatási apparátusa egyébiránt is híres arról, hogy kitünően tud alkalmazkodni a kormány intencióihoz. Volt idő, mindnyájan még élénken emlékezünk rá, mikor ez az apparátus a főispántól kezdve le az utolsó megyei hajduig csak úgy tüntetett loyálisával nemcsak, hanem ősi institúcióinkhoz való szívós ragaszkodásával és honalapító királyunk, Szent-István iránti kegyeletével is, — és volt idő — arra még élénkebben emlékszünk, mikor maga a főispán a legmélyebb indignáció hangján kijelentette, hogy a míg ő főispánja lesz Fejérmegyének, nem tűri, hogy annak arcképe disztise a városháza nagytermét, a ki teljes életében a felséges uralkodóház ellen konspirált. Beszéljünk nyíltan. Fiáth Miklós báró főispán volt az, a ki néhány év előtt hevesen tiltakozott az ellen, hogy a városháza nagytermében Kossuth Lajos arcképe alkalmaztassék.

Dehát az idők változnak és az időkkel együtt változnak a főispánok is. Arról, hogy Kossuth Lajos arcképe ma ott diszlik a városháza nagytermében, ne beszéljünk most, hanem beszéljünk inkább másról, például az október elsejére kitűzött megyei évnegyedi közgyűlés tárgysorozatáról.

A közgyűlési tárgymutató rendszerint csak száraz lajstroma a tárgyalandó ügyeknek. De a megyei közgyűlésnek előttünk fekvő tárgysorozata egy valóságos program. Programja azon szellemnek, azon iránynak, mely egy idő óta lábrakapott a kormányban és minthogy ex capite foetet piscis, elterjedt a megyékben is.

Wekerle Sándor radikális szelleme többet értett az országnak három év alatt, mint Tisza Kálmán liberális szelleme tizenöt év alatt. Wekerle Sándor politikáját nem annyira, jobban mondva, nemcsak az egyházpolitika jellemzi, hanem inkább

az, hogy ezen egyházpolitika két irányban annyira demoralizálta közigazgatásunkat, hogy az ember szinte megdöbben, ha azon jelenségeket szemléli, melyek a Wekerle-éra óta törvényhatóságaink kebelében mutatkoznak.

Melyek azok a jelenségek?

Wekerle Sándor, hogy egyházpolitikai javaslatait a képviselőházban keresztül vihesse, kénytelen volt Kossuth Lajost segítségül hívni. Kossuth Lajos és közben meghalt, de szelleme tovább élt. És a beteges Kossuth-kultusz ápolásában és terjesztésében ki járt a függetlenségi exaltadók kezére? Wekerle Sándor, az apostoli király és a királyához való ragaszkodásáról híres magyar nemzet első miniszterelnöke és ennek szatrapái, a főispánok. A törvényhatóságok főispánjaik kommandórája egymásután fejezték ki tüntetőleg gyászukat Kossuth Lajos halála fölött, s a törvényhatóságok kebelében a főispánok égise alatt folynak a gyűjtések annak a szobrára, a ki egész életében a király és a nemzet közé állva, e kettőt egymástól örökké el akarta idegeníteni. Kossuth-kultusz és hűség a király iránt: e kettő egymás mellett meg nem állhat. Az egyiknek növekedésével okvetlenül együtt jár a másiknak fogyása.

Wekerle radikális egyházpolitikájának egy másik gyászos következménye, hogy törvényhatóságainkban meghidegült a kegyelet dicső multunk, Szent István első apostoli királyunk iránt. Ez is a Wekerle-féle politikához tartozik.

Ezen politika átláz harcot izen mindennek, a mi keresztény-katolikus, s ezért nemcsak az élő katolikusok ellen fordul, hanem fordul Szent István király ellen is, a ki apostoli buzgalommal és mély államférfiúi előrelátással terjesztvén nemzetében a katholicizmust, ezzel megingathatatlan alapját rakta le az ezeréves Magyarországnak. És mert Szent István így cselekedett, meg kell hűlnie a dicső emléke iránti kegyeletnek; így akarja ezt Wekerle Sándor, így cselekesznek We-

kerle intésére a főispánok és a főispánok kommandórája a törvényhatóságok. — *Ennyire jutottunk* nemzeti létünk második évezredének küszöbén . . .

. . . Miért hoztuk fel ezeket kapcsolatban a megyei közgyűlés tárgysorozatával?

Találtuk e tárgysorozatban a következő pontokat:

24. Kossuth Ferenc köszönő levele, a Kossuth Lajos nagy hazánkja halála alkalmával hozzá intézett részvétratra.

26. Pozsonyvármegye közönsége átirata, melylyel az I-ső magyar király emlékére állítandó szobor ügyében a m. kir. miniszterelnökhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

27. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye közönsége dicső emlékezetű nagy hazánkja turini lakházának közadakozás utján leendő megvétele tárgyában átir.

Ime tehát: Kossuth Lajost az uralkodóházzal való kibékülés, a kiegyezés huszonhatodik évében egy vármegye közgyűlési programjában *„nagy hazánkja”, „dicső emlékezetű nagy hazánkja”* és Szent István király, az ezeréves Magyarországának valóban dicső emlékezetű megalkotója, Szent István szimplán, szárazon, röviden *„az I-ső magyar király.”*

Ennyire jutottunk! Ez az a hazafias, ez az a loyális szellem, melyet Wekerle terjeszt és ezzel a szellemmel van szaturálva a mi megyei törvényhatóságunk annyira, hogy még egy közgyűlési tárgysorozatban is kell kifejezésre jutnia e szellemnek.

— **Tisza Lajos gróf beszéde.** A delegációk megnyitásánál Tisza Lajos gróf beszéde egy passzusát, úgy hisszük, a lapok önkényesen és tévesen magyarázzák. Ezt kell feltennünk nem csak a gróf józan felfogása érdekében, hanem a szövegnek megbírlása után is, a mely jogosulatlan befolyásokról szól, a mindőknek a kath. egyház kormányzata gyakorlatából kifolyó egyházi kormányzatot csak nem lehet tekinteni.

De hát ki is hinné azt, hogy akárki, legkevésbé egy nemkatolikus ily helyzetben és egy testület nevében, a melyben katolikusok is jelentékeny részt vesznek, minden ok nélkül és kétségkívül jogosulatlanul ily

nyilatkozatra hagyná magát ragadtatni, a mely nyilatkozat, még ha így sem értelmezük, riadó-forma jellegét tekintve már magában is szerény nézetünk szerint — a melyet természetesen irányadónak sehogyssem tartunk — egy kissé az elnöki szerep és az obból folyó diszkrecionális joggyakorlat határára túl megy s oly fenyegető s magasztaló a mint azt talán ma egy külügyi képviselő sem szokta meg békés körülmények között egy más hatalom irányában.

De akár hogyan legyen is, jellemzi a szituációt az az interpretáció, a mely ha a diadal mámorából ered, nem mutat a felekezetek közötti azon békülékenységre és szeretetre, melyet kivált a magát sértettnek érző fél irányában a békéltetés szelleme sugalma, a józan politika szabva előnkbe és az a keresztény szeretet, melynek egy haza fia és egy nagy keresztény társaság tagjai között léteznie kellene, és a mely, mint szeretjük hinni, létezik is, habár azon lapok által fel nem ismertett.

Az orákulum.

A kormánykörökhöz közel álló szabadkőműves „Pesti Hírlap“ tegnapi száma ezen cím alatt érdekes cikket közöl, melyben kiindulva Tisza Lajos grófnak a delegációban mondott beszédéből, a liberális lapoknál meglepő nyíltsággal ír a kormánykörökben, illetőleg Wekerle Sándor és Tisza Kálmán közt keletkezett ellentétokről. A cikk érdemleges része, melynek Kálnoky grófra vonatkozó téves passzusaival most foglalkozni nem akarunk, így hangzik:

Az egyenletlenségnek valamely homokszeme eshetett a nyáron valahol a kormánypolitika finom óra-szerkezetébe. Az óra jár és mutat, de nem olyan egyenletesen. Némelykor ol-olkszik, némelykor pedig — előre mutat.

Egy ilyen előre-mutatás volt az a rövid, de feltűnő beszéd, a melylyel Tisza Lajos gróf a magyar delegációt megnyitotta. Vala-

mely neme az orákulumnak, a melyet avatlatlan ember meg nem ért, de akinak tapasztalata és kulesa van hozzá, az tudja, hogy mire megy ki.

Ebben a beszédben a „korszerű intézmények fokozatos behozatala“ a kötelező polgári házasságot jelenti s Kálnokynak szól, hogy abba illetéktelenül avatkozott bele a tavasszal. De megint az is tény, hogy „a monarchia bármelyik állama ügyeire való minden esetben illetéktelen és jogosulatlan külfelnyások és az azokba való beavatkozások“ a bukarasti román liga erdélyi viselt és viselendő dolgaira vannak érve s Kálnoky külügyminisztert emiatt és nem amiatt éri a gyöngéd szemrehányás, hogy t. i. a magyar érdekek képviselőtét Romániával szemben elhanyagolta.

Már most, a mi Kálnoky külügyminisztert ebből az orákulumból illeti, azzal számolnia kell. A kérdés, — elegendő ügyességgel, — ugy van előbe állítva, hogy egészen elég, ha csakis a román dologért menti magát. A dolog másik része, az egyházpolitika „bécsi“ dolga elmarad a szerint, a mint valaki fölpiszkálja a delegációban, vagy nem.

A kormányknak az az érdeke, hogy Kálnoky gróft az egyházpolitika miatt *hagyják békében*, mivel ez az affaire még tavasszal „rendeztetett“ s Kálnoky megkapta az abszolutorimot.

De akkor miért célozott erre is Tisza Lajos gróf, a ki pedig ő felsége személye körüli miniszter volt a nyárig és a dolgok belsőjét ismeri?

A politikai körök azt mondják, hogy hiszen épen ez az a *homokszem*, a mitől az óramű egyenetlenül jár. Az ország kormányzásában az oszlopos emberek közt *ellentétek* vannak.

Wekerle Sándor szándékai és Tisza Kálmán szándékai közt valamilyen komoly ellentétnek kell lennie, körekezőleg a kormány és a szabadelvű párt-irányadó férfai közt nincs meg a kellő harmonia.

Ennek nyomai több ízben mutatkoztak, de leginkább Tisza nagyváradi beszédében, a hol több tétel nem vágott egybe a miniszterek nyilatkozataival, sőt a nemzetiségi

politikában Tisza mereven Hieronymi belügyminiszter programja ellen szól. Hieronymi a választási rendszer nyílválását és az erdélyi cenzus megszüntetését vallotta; Tisza Kálmán semmi változtatást nem akar, sőt a főispáni rendszert is védelmezte, a mi ismét Hieronymi terve ellen van.

Azután *Szilágyi Dezső nem akar beszélni*. A pozsonyi meghívás elől kitért s felfüggesztett minden nyilatkozást. Ha Szilágyi nem akar beszélni, annak oka van. Végül Tisza Lajos gr. „kikezdi“ a külügyminisztert, jöllehet ezzel a Wekerle-kabinetnek kínos helyzetet csinál.

Akik „közéllanak“ a kormányhoz, rejtélyes ábrázatú vágnak és hallgatnak. Végül pedig, akik Apponyi Albert gr. pozsonyi liberális vallomásától következtetnek, természetesen tartják, hogy valahányszor Apponyi közeledik a liberális pártához, a Tiszák mindig összeráncolják szemöldökeiket.

Azt Tisza Lajos gr. tegnapi beszéde után meg lehet vallani, hogy az oszlopos férfiak ama csoportjában, amelyet „Tiszáék“ neve alá kell összefoglalni, csakugyan kedvetlenség uralkodik a kabinet némely tényre, vagy talán terve ellen s Tisza és Wekerle közt az egyetértés csakugyan nincs meg valamben.

Annyit azonban látunk, hogy a nehézségek az egyházpolitika terétől nem egészen idegenek s hogy az „elkvetlenedés“, a melyet észlelünk, ismét csak egyike azoknak a mozzanatoknak, a melyek a szabadelvű kormánypolitikát meg szokták időnkint erősíteni (?) minden ingadozások ellenében.

BELFÖLD

— **Nagyvárad példája.** A soknemű egyházallemes törekvés s különösen az a tapasztalat, hogy a katolikusok bizonyos kockázat nélkül már szót sem emelhetek ügyök mellett, Nagy-Váradon meghozta a maga áldásos gyümölcsöt. Ugy értesülünk, hogy e hó 13-án „Szt. László irodalmi részvénytársaság“ megalakult s be is terjesztette kérvényét a kir. törvényszékhez. A cég bejegyzése iránt igazgatókúl bejegyez-

TÁRCA.

Anyám halála.

Ira: PÁSZTOVAL.

(Folytatás.)

A temetés délután öt órára volt kitűzve, de már kora ebédután nagy csoportokban özönlött a kíváncsiak és résztvevők serege. Még egyszer látni akarták a város legszebb és legszépesebb asszonyát. A rokonok és legközelebbi ismerősök egybegyűltek s esőnösen társalogtak a szalonnal szomszédos ebédlőben. Atyám Irón nénnel fogadta a résztvevőket, engem egészen elszórakoztatott a sok idegen arc. Minél inkább közelgett a kitűzött idő, annál sürűbben képződtek udvarunkon az urak feketős csoportjai, míg a szobákat gyászfátyolos hölgyek töltötték meg. A zsiabongás, az ajtók nyitogatása, az új alakok és megjelenések, a nyájaskodó kérdések feledtették velem helyzetem szomorúságát. Majd jött a kisasszony s olvott, hogy hajamat és öltözetemet utóljára rendbe hozza. Azután édes apám és Irón néni jöttek érteünk s mindhármunkat magukkal vittek.

— Jöjjetek édeceim, nézzétek meg utóljára mamátokat.

A halottas terem tömve volt, itt-ott elfojtott zokogással nyitottak utat. Atyám nem türtöztette magát, lerogyott az imaszámolyra, kezeibe rejtette arcát. Mindnyájan zokogtunk. Kövés vártatra fölállt.

— Csókoljátok meg utóljára mamátokat! — szolt és fölemelt. Oh még e pillanatban is fűlsajog szívem, ha rá gondolok, mily hideg volt égő ajkaimra homlokának égő érintése. Először értem meg, hogy eső-

kom viszonzás nélkül maradt, először, hogy hízélgésemre anyám nem felelt, először és utóljára az én feledtetlen édes anyámtól. Engem követett két kis hugom s nem volt szem, mely a gyermekek ome bucsuzásakor szárazon maradt volna.

— Édes magzataim, ki lesz ezután a ti őrangyalotok?! — sóhajtott atyám. Irén néni lohajolt, megtörölte nedves arcomat, megcsókolott és fölzarította könnyeimet.

— Ferike, maradj mindig velem — biztatott, miközben intett atyámnak, hogy jó volna eltávolítani bennünket. Amazok előre mentek, én szívemben telve kimondhatatlan keserűséggel loghátul maradtam. Epen a szobába léptünk, midőn a kapu aljáról nyitott az előszoba ajtaja. Hátra tekinttem. A legélesebb fájdalom, a legszörnyebb tövis e pillanatra volt fűntartva számomra. Fájdalom eleinte öntudatlan volt, sirtam, mint gyermek, mert másokat is sirni láttam. De most elmém megvilágosodott, megértettem, hogy elvesztettem azt, mi életem legfőbb gyönyörűségét képezte: anyám gyöngéd szeretetét és sirtam önzésből. Azután anyámat láttam ismét és ő nem mosolygott, csókja hideg volt. Sirtam meghatottságból, sirtam szeretetből: és most midőn elérkeznyült szívem, lágy volt minden benyomásra, midőn szemeim könnyárban usztak, fejem szédült és mindenkit sirni láttam: most a belépő mosolygott és ekkor szívem majd megszakadt és most — sirtam megsértett érzelmeim fájdalomból. Elhomályosult minden előttem, csak a magas, büszke, barna alakot láttam esillogó fehér fogorával. Nem kutattam az okokat, melyek mosolyra indították, nem vettem tekintetbe, hogy két-három lépéssel

előbb még a halottas házon kívül volt, nem vártam meg, míg arca visszanyerte komolyságát, mosolygó kepe belovésódott lelkembe kitérőhöztenül s gyűlöltém őt, mint csak gyermek gyűlölhét. Mert ne higgye senki, hogy a gyermeki szívnek nincsenek rejtelmei, hogy a gyermeki lélek tükrö mindig sima, mindig zavartalan, mert hisz nem változik a szív. A férfi szív lényegeiben később is az, mi volt tiz-husz, vagy harminc év előtt bölcsőnkől fogva gondolkozunk, érzünk és szenvedünk, s mig szívünk verése meg nem áll, e három nélkül meg nem vagyunk. Az érzelmek azonosak s csakis a tárgy változik. A mit a férfi elhalt kedvesében — azt siratja a gyermek között játéklában: elvesztett boldogságát; mint a férfit sértheted, őt is tettel, szóval vagy tekintetteddel s ha megsértetted, kerülni, fölni, húzódni fog tőled s ez gyűlölete. Azért, ha néha embereket látsz, kiknek szeretniök kellene s kiknek szívük mégis hideg: kutass, ha tudsz, mutjukban talán előtted csekélynek látszó gyermekkori emlék nyújtandja rejtélyük kulcsát.

Az emberi szív mélysége kikutathatatlannak, ne akard cselekedeteit általános szabályok szerint, vagy hideg logikával magyarázni, mert tudományod cserben hagy és gyalogságot bizonyítja. Ha elakarod lesni titkát, hasonlíd át, légy szív, mely tanulmánytárgyadéval együtt érez és lüktet, szeret és gyűlöl, s ha megtetted ezt, elmélkedhetel felette — de ne feledd, hogy szabályod, melyet levontál, a legközelebbi esetben már megcsalhat.

Oh ne keress tehát csodát abban, ha az a futó mosoly lelkemig hatolt, ha ott

ték Schifner Ede kananokot, Nogoly tanítóképződei igazgatót Lopusny Gyulát, a szt.-József fővelő intézet igazgatóját, továbbá Horvány Gézá és dr. Székely Istvánt. Mi egyelőre csak egy megjegyzést kockáztatunk. Ez az, hogy a társaság bizonyos tekintetben titkon szervezkedik. Van-
nak ugyanis Nagy-Váradon társulatok s bizonyára egyesek is, kik legjobb tehetségük szerint szívesen gyarapítják majd a társaságnak, ha nem is anyagi, de szellemi tökéjét, a kik ez ideig sem a célról, sem az eszközökről nem nyertek tudósítást. Vajha a jobb ügy iránti buzgalom pótolná a társaság megalakításánál mutatkozó hiányokat. Egyébiránt az alaptöke elég tekintélyes összegre rug: 380 részvényt bocsátottak ki, a 100 koronával, a mi 38.000 koronának felel meg. Az alapszabályok értelmében részvényes csak rom. kath. pap lehet, valamint a l. sz. püspökség fenhatósága alatt álló intézetek, egyesületek és társulatok. Ha valamely részvény birtokosa aktív vagyonnal, de végrendelet nélkül hal el, a részvény a l. sz. szeminariumra száll. Egyéb határozmányok mellett fel van sorolva a részvénytársaság célja, mely abból áll, hogy nyomdát állítsanak, *lapot adjanak ki* s egyéb irodalmi termékek előállításáról gondoskodjanak. Az alapszabályok között több olyan pont van, melyek nemcsak eltérnek a szokásos formáktól, hanem különösségüknél fogva fel is tűnnek. Hanem a kik kételkednek az alapszabályok megerősítésében — esalatkoznak. — Várakozással nézünk a társaság munkássága el s részünkről bona faustaque omnia precamur!

A delegációk albizottságainak ülései. A magyar delegáció albizottságai a következő napokon kezdik tanácskozásait: A külügyi albizottság október 19-én, a hadügyi albizottság 21-én, a tengerészeti és a pénzügyi albizottságok pedig 24-én, míg a zárszámadási bizottság csak a második héten tart ülést.

fájdalmat, idegenkedést s kitörölhetetlen nyomot okozott, hisz' eddig ide gyermekkedélyem fonekestül volt felkavarva. Pedig ha szenvedünk a legkisebb kedvünk ellen kiejtett szó, mit máskor fel sem vennénk, tekintet vagy eselekedet iszonyu bántalomnak tesszik. A barna ere tulajdonosát tudta és akarata ellenére gyűlöltém o perében. Az esemény sokkal jelentősebb, a hatás gyermekkelődésem által feldolgozva sokkal élénkebb volt, semhogy emléke elhomályosodhatott, képe valaha teljesen elmosódhatt volna.

E megrázkódtatás visszaidézte a tegnapi lázas gyöngösöget. Kezem Irén néniében tartva, egész testemben remegve hallgattam végig a pap imáját s nehezen vonszoltam lábaimat a lassan haladó koesi után. Lázasan égő agyamban két alak forgott: anyámé s a nevető nő. A sirnál megálltunk, anyám a koporsóba volt zárva szemeim előtt, ő egy idősebb nővel velem szemben állott. A pap imádkozott, ő velünk együtt tördeire borult s a lelkész után könnyes szemekkel az első hantot ő dobta alá. A göröngy nagyot koppanva hullott szét, föltekintetem, s a mint portól piszkos kezylüt igazította, fájdalommal nekem nekülajdonított anyám elhaltóságát. A kik mindvégig kitarítottak lassan szállítottak kocsijuk felé. Ő s anyja felénk tartottak s az őszinte részvét szavaival bucsuztak el atyámtól. Végre kocsira ülhetünk s gyors vágatásban sietünk haza. Ideje is volt, gyenge szervezatem a tegnapi eset visszahatását sem pihenhettem még ki, melyhez a ma járulván, beteg lettem.

(Vége köv.)

KÜLFÖLD.

Franciaország. A párisi Gaulois írja: Az orléansi herceg meg fog mindent próbálni, amit csak lehet. De a esolekvényhez persze alkalom kell. Mikor a párisi gróf halála után az aumale-i herceg meglátogatta, hogy vigasztalja, az orléansi herceg a következő nyilatkozatot tette: *Az én szegény atyám száműzetésben halt meg. Ez a száműzetés ölte meg, s a télettség, s az a tudat, hogy nem szolgálhatja hazáját. De én inkább a fejemet odaadom, s mégis vissza kell Franciáországba s ha egyszer oly szerencsés lehetek kormányra jutni, inkább még egyszer a fejemet adom oda, semhogy elűzteni hagyjam magamat.*

A szabadkőművesek Crispi ellen. A szabadelvű lapokban olvassuk a következő Firencei táviratot: „Az itteni szabadkőműves nagypáholy számos tagja oda nyilatkozott, hogy arra az esetre, ha Crispi miniszterelnököt Nápolyban tartott beszéde miatt a testvérek sorából ki nem zárnák, ők maguk lépnek ki a páholyból. A páholyt ebben az ügyben rendkívüli közgyűlésre hívják egybe.” Akkor aztán mondja valaki, hogy a szabadkőművesek nem törnek a válás, az egyház. a vatikan ellen!

TÁVIRATOK.

A delegációk megnyitása.

Budapest, szept. 17. A király tegnap reggel 8 órákor ideérkezett s délután 1 órákor fogadta a delegációkat, először az osztrákok, azután a magyart. Az elnöki beszédek, különösen Tisza Lajos grófé egészen sablonszerű medorben mozogtak s ezzel kellemesen érintő ellentétben áll a királyi trónbeszédek kegyes, megnyugtató hangja. Ő felsége a trónbeszéd után rendkívül kegyesen és a szokottnál hosszabban szólította meg az összes delegáltakat

A magyar delegáció összes tagjai, nagybárá diszmagyarba öltözve, már egy óra előtt együtt voltak a királyi palota kihallgatási termének előszobájában. A kormány összes tagjai valamint a közös miniszterek már előbb jelentek meg a kihallgatási teremben.

Orczy Béla báró főkamarszmester erről jelentést tevén ő felségének, nemsokára kitarult a kihallgatási teremnek a királyi lakosztályba vezető ajtaja s megjelent a király lovassági tábornoki diszruhában.

A király a trónon helyezkedett el, baloldalán Orczy Béla báró főkamarszmester és a cs. és kir. darabant testőrség kapitánya, jobboldalán pedig Pálffy Andor gróf, a magyar testőrség kapitánya és a cs. és kir. lovas testőrség kapitánya állott. Wekerle miniszterelnök a trón lépcsőjénél, a kormány és a közös miniszterium tagjai pedig mögötte állottak. A delegátusok a trón előtt félkörben helyezkedtek el.

A király beléptekor elhangzott éljenzés után előlépett a delegáció elnöke, Tisza Lajos gróf és rövid beszédet intézett ő felségéhez, melyben az országnak a trón iránti rendületlen hűségének és ragaszkodásának adván kifejezés, — örömmel konstatait, hogy a nemzet a legnagyobb készséggel hoz minden áldozatot a kül- és belbéke fenntartására.

A király erre a következőképen válaszolt: „Hű odaadásuknak épen elhangzott biztositása igaz elégtétellel tölt el s ezért szíves köszönet mondok önöknek.

Élénk meglepedésemre szolgál, hogy a béke fenntartása és erősödése iránt a közösügyi bizottságoknak legutóbbi együttlété alkalmával kifejezett meggyőződéseim a mai mindinkább nyugodt európai helyzetben érvényesült és hogy a köztünk és minden többi hatalmasság közt fennálló igen barátságos viszony azon reményre jogosít, miszerint munkálkodásunkat a jövőben is népeink jó-

létének fejlesztésére és előmozdítására fogjuk zavartalanul fordíthatni.

Szükséges mindazonáltal s részben kormányom kötelességének ismeri is, hogy véderők tovább fejlesztése. épen úgy, mint a többi hatalmasságoknál, meg ne szakítassék. Hadügyi kormányzatomnak javaslatai, ebből kifolyólag, a közösügyi bizottságokkal a múlt évben közölt s a jövő évekre kiltatásba vett szerves haladás keretéhez vannak szabva; de mindezeknél alapul szolgált pénzügyi viszonyainknak lelkiismeretes figyelembe vétele.

Bosznia és Hercegovina közigazgatási kiadásait 1895-ben is saját bevételeiből lesz képes teljesen fedezni.

A midőn az önök elé terjesztett javaslatoknak bírálatait tapasztalt hazafias belátásukba ajánlom, számítok rá, hogy kormányomat bizalomteljes közreműködésükkel támogatni fogják és a legszívvelésebben üdvözlöm önöket! (Hosszan tartó lelkesült éljenzés.)

A delegáció lelkes éljenzéssel fogadta a király beszédét, mire ő felsége hosszabb celet tartott. A király a delegáció minden egyes tagját tüntette ki megszólításokkal, az új delegáltakat a miniszterelnök mutatta be neki. A cerele közel 2 óráig tartott, a mikor a király a delegáltak lelkes éljenzésétől kísérve belső termébe visszavonult.

Az osztrák delegáció megnyitása ugyanazon szertartások között ment végbe délben, mint 1 órákor a magyar delegációé. A megnyitáshál Windischgrätz herceg miniszterelnök és Wurmband gróf miniszter is jelen volt. Chlumetzky elnök beszédére a király ugyanazon trónbeszéddel válaszolt, mint a magyar delegációnál. A cerele alatt ő felsége itt is kiváló kegyességet tanusított a delegáltakkal szemben.

A király Balassa-Gyarmaton.

— Saját tudósítók táviratai —

Budapest, szept. 17. A király ma reggel fél hat órákor a nyugati pályaudvarról udvari különvonattal elhagyta a fővárost és Balassa Gyarmatra utazott.

Nagy-Maros szept. 17. A király délelőtti ide érkezett. A község bejáratánál hatalmas méretű diadalkapu alatt vonult át ezernyi, jelkesen éljenző tömeg sűrű sorfalai között. Ő felsége mindenek előtt a tábornoki jelentéseket fogadta, majd megszemlélte a Visegrád és Nagy-Maros közti hídverési gyakorlatokat, melyek fölött teljes meglepedésnek adott kifejezést. Majd egy gyönyörű díszsátorban Nógrád-és-Hontmegyék küldöttségeit fogadta, melyeket Dégenfeld Lajos gróf főispán vezetett. A főispán lendületes szavakkal üdvözölte a királyt, ki erre röviden, de melegen válaszolt.

Déli 12 órákor ő felsége saját fogatán Kis-Marosra indult, a hova felegykor érkezett. Itt is, valamint Budapesttől kezdve Nagymarosig az összes állomásokon óriási néptömeg riadó éljenzéssel üdvözölte a királyt.

Balassa-Gyarmat, szept. 17. A király útja a megyehatártól idáig valóságos diadalut volt. A megye határánál egy magasabb emelkedésen díszsátor állott. A király itt leszállott kocsijáról s míg a sátorba lépett fejéruháas leányok virágokat szórtak útjára. A király itt Verőce és Kismaros községek hódoló küldöttségeit fogadta.

Délután egy órákor a beláthatatlan s jelkesen éljenző néptömeg közepette folytatta útját a király díszes kocsijában. A menetet Hanzeli főszolgabíró fogata nyitotta meg, azután Dégenfeld gróf főispán-é következett, majd a király díszfogata.

A katalinivölgynél a határba ért a menet, hol lobogódisszal a váci polgárság küldöttsége fogadta. További útjában is az őszinte lelkesedés és alátvalói hópólat olyan jelölivel találkozott a király, a minőnek csak a magyar nép képes.

A páratlanul szép menet 9 ora után érkezett Balassa-Gyarmatra, mely ez alkalmal szíve leirhatatlan ünnepi díszítéssel

A város határánál lévő első diszkapunál a városi küldöttség élén Romény Károly bíró üdvözölte a királyt, a ki a fényes óvációtól meghatottan választotta, hogy örömmel jött Balassa-Gyarmatra, melynek lakossága mindig hű volt a hazához és hozzája.

A második diadalkapunál, mely a vármegyeház előtti téren van felállítva, óriási tömeg üdvözölte a királyt. Itt volt a városnak s a környéknek csaknem összes lakossága, különösen teljes számmal voltak jelen a földbirtokosok s az arisztokrácia. Itt hetven uri hölgy virágot szórt a király útjába, kinek egy hölgy gyönyörű virágbokrotát nyújtott át, melynek a vármegye zsinait viselő szalagján 6 felsége monogramja s a megye címere van behimezve.

A király ezután megsejmelte a diszszázadot s az előtte lovagolt uri bandériumot s aztán lakására tért.

Rövid idő múlva a vármegye díszos nagytorméba ment s ott fogadta az összes küldöttségeket.

(A küldöttségek vezetői által 6 felségéhez intézett beszédek, valamint 6 felsége válaszaik lapunk zártáig még nem érkeztek hozzánk. Szerk.)

Városi és vidéki hírek.

Klotild főhercegnő ajándéka.

Klotild főhercegnő, József főherceg neje egy általa és leányai által himzött misemondó ruhát ajándékozott a ó-tátrafüredi templomnak. A ruha himzősü, rózsákkal és havasi gypárral díszített nagyértékű ajándékot a főhercegi család főudvarmesterei hivatala a napokban küldte meg Szarmesányi Pál szepesi püspöknek, ki az adományozójánál fogva is értékes ajándékot már rendeltései helyére juttatta.

József Ágost és László főhercegek Tészen tegnap délelőtti sz. misét hallgattak azután Iszáméon keresztül vizsautaztak, Alesuthra A főhercegek a teósi erdőkben, — hol Riffer Dezső uradalmi erdész kalauzolta őket — három szarvást löttek és legközelebb valószínűleg ismét visszatérnek Teóseira a vadászatot folytatni.

Dr. Steiner Fülöp megyés püspök kedden reggel újból teósi birtokára utazik.

A megyei közgyűlés. Fejérmegyének október 1-én tartandó rendes évnyelvi közgyűlésének 256 pontra terjedő tárgysorozatából a következőket emeljük ki. Az alispánválasztás után következik az alispáni jelentés a közigazgatás államosításáról, utána pedig az árvászkói ölnök tesz jelentést az árvászkói működéséről. A tanácskozás további folyamán az igazolási választmány bemutatja a legtöbb adót fizető választmányi tagoknak az 1895 évre egybeállított névjegyzéket, azután az alispáni helyettes tesz előterjesztést a választott bizottsági tagok sorába történő változásokra vonatkozó intézkedések tárgyában. Majd több vármegyének néhány átiratát fogják tárgyalni. Így Pozsonyvármegyét a Szent István király emlékére felállítandó szobor ügyében, Jász-Kun-Nagy-Szolnokét Kossuth Lajos turini lakházának közadakozás útján való megvétel tárgyában, Hajdu és Torontál megyéket a főrendiház reformja ügyében, Szabolcsét a káros es a közérkölcösöset sértő értékozósoknak és övszereknek a hirdalok útján való torjlesztésének korlátozása tárgyában, Zala és Sárosmegyéket a mérsékelt áru gazdasági só engedélyezése iránt, Győrmegyét a hordozható gőzfűtőlenit gépek beszerzése tárgyában kiadott bolgyminiszteri körrendelet visszavonása iránt, és végül Fogarasmegyét az egységes és szabadelvű választási törvény behozatala tárgyában. Ezután következnek az állandó választmány véleményes előterjesztéseivel együtt a vármegye jövő évi költségvetési előirányzata, a számvevőnek és alispánnak előterjesztései. Végül pedig tárgyalják a községek különféle pénztári számadásait.

A városi központi választmány ma délelőtti 11 órakor ülés tartott,

melyben egyes szavazóképes polgárok fel-szólalásai tárgyalattak és elintéztettek. No-vezetesen öt dnyési lakos de fejérvári birto- kos felvétettek a választók névjegyzékébe.

A sárpenteloi bucsu. Novezetes bucsuja volt tegnap a szomszéd sárpenteloi templomnak. A templomot ugyanis özv, Szóehényi Dénesné grófnő, mintegy 4000 frt költséggel restauráltatta. Most a restauráció emlékére dr. Steiner Fülöp megyés püspök tartott ott hálaadó istentiszteletet. A csinos kis templom új művésziesen faragott padjai egészen megteltek a környék-beli intelligenciával s a nép még a templom környékét is egészen ellopie. Az oratorium-ban az özv. grófnő és Zichy Jenő grófnő leányaival foglaltak helyet. 10 óra felé érke-zett meg a püspök és azonnai az ünnepi miséhez öltözött, melynél Gromsperger István apát, kerületi esperes, Föld Antal polgárdi esperesplebános, Schmiód Márton sárpenteloi plebános, Dr. Klauze György szentszöki jegyző és Schörrich Antal szeminariumi tanár segédkeztek. A szent mise előtt a püspök egyházi beszédet is mondott, azután pedig egyik mellékoltár keresztjét áldotta meg. Az istentisztelet után a grófi kastélyban ünnepi ebéd volt, melyen a háziasszonyon és Zichy Jenőné grófnőn kívül dr. Steiner Fülöp és kiséréto, vala-mint a segédkező papság és Molnár uradalmi kasznár is részt vettek. Három órakor a püspök visszatért Székesfejérvára.

Tóth Melanie temetése tegnap délután fél 4 órakor volt a szülők Vörösmarty-téren levő lakásánál. A fényes ravatalt egész nap a város legelőkelőbb közönsége látogatta meg. A díszos koszorukat külön köcsira rakták. A ház előtti téren egészen ellepték a helyben állomásozó ezredek tisztjei, azonkívül feltűnő nagyszámmal jelent meg a hölgyközönség, valamint városunk előkelő polgársága. A holttestet Bozók József, az elhunyt egykori hitokatója szente- telte be egyik első emeleti teremben, valamint ő tartotta ma reggel 8 órakor a requiemet is. A beszéletén után a megboldogultat a „Szent Háromság” temetőbe tették örök nyugalomra. Az általános részvét, mely a fiatal halott iránt nyilvánult, nagy vigasztalására szolgált a várososzer tisztelet dörök ezredes-nek és melyen megrendített családjának.

Koszorukat a következők helyezték a koporsóra:

A gyászoló család Meláinak „Kit legjobban szeretek.” — m. kir. szőkegyári 17-ik honvéd gyalogezred tisztikara „Öszinte részvétel jeleül.” A székesfejérvári honvéd tisztí hálygek „Isten veled.” A honvédkerület törzs- és tisztviselő kara „Részvétel jeleül.” A magyar kir. 17-ik honvédezed társasrimesteri és őrmesteri kara „Tisztelet jeleül.” Dicsella család „Főrión szeretett bérmeleányunknak.” Molnár Antal és családja „Kedves rokonunk” Sönsner és Perzelt család. Forintos család „Isten veled.” Gaál „Isten veled.” Mousparth Andor „Öszinte részvétel jeleül.” Vörtesy család „A kedves kis Meláinak.” Dr. Récy Ferenc, Hortobágy Béla és családja, Prokopsz család, Burich család, Buzna család „Részvétel jeleül.” özv. Say Rudolfiné Kovács Armin Sándor, özv. Sichennek Gusztáv, Város Szilárd és családja, Szalay Miklós és neje „Öszinte részvétel jeleül.” Dr. Pákyss Károly és családja „Öszinte részvétel jeleül.” Major Kálmán örmagy és neje, Konez Frigyes „Kezvelet jeleül.” Vörtesy Géza, Fleischer Tilla.

Tóth Béla ezredes ur és melyen le-sujtott családja ez uton is mond hálás szív-ből fakadó köszönetet azon részvétért, melyet szeretett leányának elhalálózása alkalmából a város polgársága és tisztikara oly megható módon nyilvánított.

Tanítók közgyűlése lesz e hó 27-én délelőtti 10 órakor és 28-án délelőtti 9 órakor a városháza nagytormében.

Személyi hír. Hubert Andor tábornok e hó 15-én Sopronban időzött, a hol szemlélt tartott az ott állomásozó honvédség fölött. Ez alkalommal a honvédek saját zónekaruk hangjai mellett vonultak be a városba. — Dr. Werner Adolf eisz-t. r. tanár olaszországi utjáról ma hazaérkezett.

Halálozások. Gusziéh Lajost, Esterházy Miklós Mörice gróf gyer-mekneinek nevelőjét súlyos csapás érte. Édesatyja Gusziéh György, nyug. vulkapor-dányi kántortanító e hó 12-én 73 éves ko-rában jobb létre szenderült. — Id. Altheim Antal, mint részvételt értesülünk szombaton e hó 15-én délután 6 órakor hosszas bete-

geskedés után életének 76-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor ment végbe a Sütő utca 33. szám alatt halotás házból a róm. kath. vallás szertartásai szerint nagy részvét mellett. Az engesztelő szent miső-áldozat holnap délelőtti 8 órakor a eferenc-rondiek templomában fog a Mindenhatónak bemutattni. O. v. f. n!

Fegyelmi vizsgálat tanítók ellen. E hó 15-én Acsa községben fegyelmi vizsgálat tartott dr. Steiner Fülöp megyés püspök rendeletéből Rosenbach Ferenc és Köck Lajos segédtanítók ellen. A vizsgálatot Szűts Jenő, vaáli főszolgabíró és Krizsány János kerületi esperes vezették. Okot a vizsgálatra több, a tanítók ellen emelt vád szolgáltatott. A vizsgálat a legszebb esendben folyt le esondörök nélkül, a mi Acsán majdnem páratlan. A jegyzőkönyv, melyet a vizsgáló bizottság és a felek aláírtak, a püspöknek isoz átadva. Hogy mi lesz a vége, azt majd a püspöki rendelet fogja felderíteni.

Egy tolvaj pékinas. Wallach András székesfejérvári illetőségű ismert esavargó péknanonc minden gazdáját, a kiül alkalmazva volt, meglöpté és megszökött. Legutóbb Kalocsáról ebékött meg, hol hasonlő cselekmények miatt fogva volt. Kalocsáról visszajött szülővárosába s itt folytatva működését, Folkert Lajos gazdájára kárta nagyobb összegű sikkasztást követelt ol. Nemesak a rabizott sütemények árát költötte el, hanem a sütemény hordó kosarat is elvitte, de ezzel sem elégedett meg, hanem betört Csornai József pékmester gyümölcs-utcai házának kamrájába s onnan néhány zsák süteményt lopott, azonban rajt-vezetett, elfogatott s a törvényszéknek ada-tott át.

Egy brutális mester. Annak il-lusztrálására, hogy a mesterek mily brutálisan bínnak inasaikkal, szolgáljon a következő eset. Szabó József pékinas volt Mundi Ferencnél, ki vele igen rosszul bánt és f. hó 7-én is bizonyos piszkafa előkeresése miatt hajszolta. A fu félt gazdájától s a piszkafa keresése végett a sütő kemence tetsjére mászott, hennét azonban a melegségtől ölszédülve leestet s hátán megsérült. Később a padlásra akart felmenni, azonban gazdájra, ki szintén kereste a piszkafát, minden ok nélkül egy magasabb lépcsőről lelökte mi-nek folytán a fu hátán veszélyes sérüléseket szenvedett. Ennek következtében szülei őt haza, onnét pedig néhány nap múlva a városi kór-házba vitték. Az orvosi jelentés szerint a fu életben maradáshoz nincs remény, mi alapon a rendőrség nyomban megkereste a vizsgáló bizottságot a vizsgálat megejtése végett. Kecsi Izidor vizsgáló bíró nyomban megindította a vizsgálatot.

Egy örült ember garázda-lkodása. Berger György, ki már elmebete-gesség miatt 3 hónapig a városi kórházban volt, tegnap délután eladta felöltőjét, az érte kapott pénzzért pisztolyt és főttyveket vett és egész családját ki akarta irítani. A rendőrség azonban letartoztatta s a szerencsétlen most rendőri fel-ügyelet alatt van.

Különfélék.

Személyi hírek. A király Sebőnföld báró táborszernagvot Albrecht főherceg adlatusává nevezte ki. — Hornig Károly br. veszprémi püspök a mult héten székvárosából Tátrafüredre utazott. — Sándor szerb király hír szerint eljegyzi mag-nak a montenegrói fejedelem leányát Zelena heregnőt.

A balassa-gyarmati király-napok. Már megirtuk, hogy Vaszary Kolos biboros heregeprünás szombaton Balassa-Gyarmatra érkezett. Az egyháznagyon kívül odanérektek még Schuster Konstantin váci és Schopper György roznnyói püspökök, továbbá Albrecht főherceg Beck vezér-kari főnökkel és nagyszámu kíséretével. Degenfeld Lajos főispán az állomáson ma-gyarul üdvözölte a főherceget, ki erre szin-tén magyarul válaszolt. Az agy főherceg ki-tűnő egészséggben van. Ugyancsak szombaton

érkezett Balassa-Gyarmatra Frigyes főherceg is. A hadgyakorlatokon 70.000-nyi katonaság vesz részt.

— **A Szt. Margitsziget eladása.** József főherceg tudvaleg megvételre kínálta a fővárosnak a Szt.-Margitszigetet. A főváros IV. kerületének bizottsági tagjai tegnapi ülést tartottak ebben az ügyben, melyen két tag kivételével kimondták, hogy tekintet nélkül a pénzügyi áldozatra, lelkesedéssel járulnak ahhoz az eszméhez, hogy a főváros a Szt.-Margit-sziget tulajdonját megszerzeze.

— **Uj kath. kör.** Csantavér községben mintegy 30 előkelő polgár mult vasárnap Páncsich plebánus elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen kimondták egy kath. kör szükséges voltát s egy bizottságot küldtek ki, hogy tagok gyűjtéséről, alapszabályokról stb. gondoskodjék.

— **Segítség a tüzkárosultaknak!** Bozok Lehotá Zólyomgyeai községben e hó 9-én 40 ház égett le. A tüzvész a községnek csak 4 házat kímélte. A kár 40.000 frt. A községnek amugy is szegény lakosságát a szörnyű katasztrófa teljesen koldusbotra juttatta s a szegény emberek hajlék, ruha és betevő falat nélkül szűkölködve a legnagyobb nyomornak néznek elébe. Zólyom vármegye alispánja ezért országos gyűjtést indított meg a tüzkárosultak nyomorának enyhítésére s Fejérmegye közönségéhez is fordult kérelmével. A könyöradományok Besztercebányára Csipkay Károly alispán címére küldendők.

— **A népfelkelők jelentkezése.** A honvédelmi miniszter utasítást bocsajtott ki a népfelkelők jelentkezésére nézve, melynek főbb pontjai a következők: Az időszaki jelentkezés évente egyszer, október 1-től november 15-ig terjedő időben tehető; az írásbeli jelentkezés legcélszerűbben jelentkező lap után tehető. A jelentkezést a rokonok, vagy előjárók is megíthatják; a jelentkezés a bejelentési nap után még nyolc nap alatt pótolható: minden jelentkezésre köteles egyén népfelkelési igazolvánnyal lesz ellátva; a jelentkezés kötelezettsége kiterjed azokra is, akik Ausztriában vagy Boszniában élnek; a kik magukat szolgálatképtelennek vélik, békében felülvizsgáltatnak; a jelentkezés elmulasztása 2-5, egész 100 forintig terjedhető bírsággal sújtandó.

Irodalom és Művészet.

— **Munkálatok.** Kiadta a nyitrai nagyobb papnevélő intézet magyar egyházi-irodalmi iskolája. Az 1888-ban megalakult nyitrai egyházi-irodalmi iskola most adta ki munkálatainak első kötetét A 320 oldalra terjedő s díszesen kiállított kötet, melynek bővebb méltatására még vissza fogunk térni, XIII. Leo pápának van ajánlva és tartalmaz fordított dolgozatokat, pályadíjat nyert értekezéseket, költeményeket és díszgyűlési beszédeket és értekezéseket. A kötet ára?

Szerkesztői Tervezetek.

Dr. M. S. helyben. Tervezete miatt csak szombati számunkban közölhetjük. — Kometa. Mi is észrevettük és jóízűt neveltünk azon, hogy a Haas és Deutsch cég élelci portáló „Üstökös” legújabb előfizetési felhívása „Kakasdombon” kelt. Ez mindenesetre dícséretes önkritika, ha elgondoljuk, hogy a kakasok minő dombokról szeretnek szemléket tartani kotkodékos alattvalók felett és ha elgondoljuk, hogy nem az ilyen kakasdombokon teremnek az illatfűvek. — M-ta. A narancs szezon már elmúlt. — Virillista. A fejérmegyei virillisták száma nem 181, hanem csak 172, és a névsorban az utolsó nem Kovács Lajos, hanem Mészöly Péter.

Közgazdaság.

Vázlatok a mezőgazdaság teréről.

Közlő: Krizsány János.

Nincs oly kérdés a jog és államtudományokban, a nemzetgazdaság és pénzügytanban,

avagy az összes reáliák bármelyik ágában, melyre nézve jelesek böcs és szabatos utasítást ne adnának. Csakhogy ők nem lexikonokat vagy füzetkéket írnak, melyeket az egyszerű ember is, hogy rövid tájékozást nyerjen, bármely helyen felüthet és megérthet, ők rendszeres és a szaktudomány minden rejtekébe mélyen beható műveket teremtenek, kiknek habár versenytársai és utazói e téren mi soha nem lehetünk is: de legalább hogy bő és alapos ismereteiknek némileg mintegy díjójéba foglalt rövid tolmácsaivá lehessünk: kutatnunk s egybeszedeggetnünk kell azon izletesebb morzsákat, melyeket tudásaink cum grano salis a bőség szarujából nekünk is juttatnak.

Es ha időnk nem is engedi, hogy a föliansokon átküzdjük magunkat, melyekből egy teljes egészét alkotó rendszeres ismeretet gyűjthetünk, legalább hogy bő és alapos ismereteket merithetünk. Es ne elégedjünk meg azzal: hogy vannak szellemóriásaink, kik időnkint, mint a tudomány sarkoszlói, terjedtebb klasszikai magaslato műveik mellett lapjaink és folyóiratainkban is az emberi elmélet feltűnő fényességével ékeskednek: mi az élet munkásai is szabadabb óráinkban vegyünk elő valamely korszerű kérdést, s azt behatóbb ismeretetés és érdemleges megvitatás céljából terjesztjük elő vagy hírlapi értekezés alakjában vagy akár javaslatképen (előttünk állván sok szép utazásra méltó példa, melyek közül hogy rövidség okáért csak egyet említsék meg: ilyen Barcza Károly m. kir. th. kulturmérnök s földbirtokosnak „Fejérmegye mezőgazdaság emelésére szakavatott tollal megírt talpraesett füzetkéje. Mert valóban sajnálandó volna, ha csak maga a nemes jó szándék is kárba veszne. Mivel ha mindannyian, a kik a tollat csak kisért is forgatni tudják, vagy kiknek a közügyekben csak egy kis szerepük is van: egy szívvel lélekkel a közjó előmozdítására kezdet fogának, hamarabb megváltoznának a nyomozó viszonyok, eltűnnék a tétova, a bizonytalanság, oszlanék a homály, felbuzogna nemcsak az anyagi, de az erkölcsi jólét forrása is, melyből árad minden jó, minden szép, minden nemes, mely hevíti az ember lelkét; megszűnnék a sivár önzés, mely romolhat, de nem alkothat, szétválasztja, de össze nem tűzi soha az emberiséget, s mint a villanyfolyam huzamos dermetségéből föléleszen, s új munkakedvre ébresztené a szunynadó erőket; lükettőbb érverés és gyorsabb vérkeringés jelenkeznék a szellemi és anyagi élet szerveiben. Szóval gyors léptekkel közelednék felénk a nemzet erkölcsi és anyagi feltámadása. Mert Magyarország, mint egy jeles publicista mondja, „meg van áldva dusan a természetű olyan tényezőkkel, melyek közösen mind hozzájárulnak ahhoz, hogy egy boldog és virágzó, gazdag és hatalmas ország legyen. Hogy pedig még mindig nem az, hogy számtalan bajokkal kell küzdenie, hogy a virágzás fokát még mindig el nem érte, egyik oka: hogy a természet kincseit nem tudja kiaknázni, nem tudja elegendőképp felhasználni úgy, hogy azok az áldás forrásúivá legyenek.“ Minthogy a szűkeklő önérdékek és eltérő felfogások a szellemi és anyagi jó megvalósításában neki gátul szolgálnak, pedig minden titok nélküli biztos panacea csak e pár szóba van foglalna: a ki áldásban vet, áldás közt is arat.

Folyt. köv.

— A Déli Vasut államosítása.

Nem rég jelentettük a „M-g” nyomán, hogy a kormány államosítani akarja a Déli Vasutársaság magyarországi vonalait. A N. W. Tagblattnak most azt jelentik Budapestről, hogy a kormány erre nézve nem tett semmiféle lépéseket.

— Magyar gőzhajózási társaság

Wurmbrand gr. osztrák kereskedelmi miniszter Budapestre utazott, hogy az ujonnan alapítandó magyar gőzhajózási társaság és a szabadalmazott császári és királyi dunagőzhajózási társaság között tervezett kartell iránt a magyar kormányval megállapodásokat létesítsen.

Vasuti új menetrend!

Ervényes 1894. évi szept. hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.

Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.

Dél után 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat. Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 27 p.

Dél után 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul Székesfehérvárra érkezik 7 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 10 p.

Este 9 óra 25 perczkor indul Székesfehérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p. Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind. Uj-szönyre érkezik 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul Uj-szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 22 p.

Dél előtt 11 ó. 27 p. személyv. indul Székesfehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.

Dél után 4 óra 33 p. vegyesvonat indul Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.

Este 9 óra 17 p. gyorsv. indul Nagy-Kanizsára érkezik 12 óra 10 p.

Éjjel 11 óra 43 perczkor indul Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 39 p.

Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul Székesfehérvárra érkezik 2 óra 10 p.

Dél után 2 óra 0 perczkor indul Székesfehérvárra érkezik 6 ó. p. este.

Éjjel 12 óra 15 perczkor indul Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reg.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 óra 34 p. indul személyv. Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.

Kis-Czelbe érkezik 1 óra 17 p.

Dél után 1 óra 35 perczkor indul Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.

Kis-Czelbe érkezik 6 ó. 36 p. este.

Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul Székesfehérvárra érkezik 6 óra 0 p.

Dél előtt 7 óra 3 perczkor indul Székesfehérvárra érkezik 8 ó 30 p.

Dél után 4 ó. 43 p. személyvonat indul Székesfehérvárra érkezik 5 óra 35 p.

Coax (Pirszén)

I-ső rendű minőségben kapható métermázsánként

1 frt 80 krért

Bernstein és Káldor cég

tüzifa-, kőszén- és pirszen-raktárában

a vasuti indóház mellett.

Kívánatra a szállítás egyformán töltve — zsákokban is eszközölhetők.

Megrendelések elfogadtatnak az irodában *putotai ut* 74. sz. Telephon

51. szám. Weisz Géza ur üzletében városház-tér, Günsberg Krisztina

k. a. dohánytőzsdéjében Kossuth-utca.

Valódi csak

Tokaji COGNAC

ezen védjeggyével

Tokaj város címerével

első tokaji cognacgyár

egyedüli készítője a valódi „Tokaji cognacnak”.

mely csak TOKAJBAN létezik

A „Vörös kereszt”-kórházak szállítói.

A magy. kir. kereskedelmi
minisztérium ellenőrzése alatt.

Arany érmek: Páris, Bordeaux, Brüsszel, Nizza, Haaga,
London, Berlin és Chicago.

Diszoklevél (legmagasabb kitüntetés) Bécs, 1894.

Kapható:

Karl József és Fia, Kovács Pál, Hoffmann
Lajos és ifj. Tögl Gyula uraknál. Jobb ven-
deglő és kávéházakban, gyógyszerárakban.

Vezérképviselőség:

Bergmann s Fia uraknál.

TUDÓSÍTÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KÖNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEJÉRVÁR

SZENT-ISTVÁN-TÉR 1-SO SZÁM,

A FŐTEPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemű

könyvnyomdai munkák

fölvételnek és igen olcsó áron tisztán készítettnek.